

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 24.03.1967, sp. zn. 4 Cz 32/67, ECLI:CZ:NS:1967:4.CZ.32.1967.1

Číslo: 85/1967

Právní věta: Ak rodičia žijú spolu, nemožno bez spoľahlivého zistenia tej skutočnosti, v akom rozsahu otec detí dobrovolne plnil svoju vyživovaciu povinnosť, urobiť bezpečný záver o tom, či v danom prípade sú, alebo nie sú, splnené predpoklady pre rozhodnutie súdu podľa § 86 ods. 2 zák. o rod., či totiž otec dobrovolne plnil svoje povinnosti k maloletým deťom alebo nie. K otázke posudzovania majetkových možností osôb povinných výživou so zreteľom na ich záväzky z pôžičky.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 24.03.1967

Spisová značka: 4 Cz 32/67

Číslo rozhodnutí: 85

Číslo sešitu: 8

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Vyživovací povinnost

Předpisy: 94/1963 Sb. § 86 99/1963 Sb. § 81

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 85/1967 sb. rozh.

Ak rodičia žijú spolu, nemožno bez spoľahlivého zistenia tej skutočnosti, v akom rozsahu otec detí dobrovolne plnil svoju vyživovaciu povinnosť, urobiť bezpečný záver o tom, či v danom prípade sú, alebo nie sú, splnené predpoklady pre rozhodnutie súdu podľa § 86 ods. 2 zák. o rod., či totiž otec dobrovolne plnil svoje povinnosti k maloletým deťom alebo nie.

K otázke posudzovania majetkových možností osôb povinných výživou so zreteľom na ich záväzky z pôžičky.

(Rozsudok Najvyššieho súdu zo dňa 24. marca 1967 - [4 Cz 32/67.](#))

Matka maloletých detí M. S. narodeného 8. 3. 1956 a J. S. narodeného 19. 8. 1959 navrhla, aby súd upravil rozsah vyživovacej povinnosti otca detí, o ktorom tvrdila, že od mesiaca septembra 1965 na deti prispieva neprímerane nízkou čiastkou 400 - 500 Kčs mesačne a že od januára 1966 na deti neprispieva takmer ničím. Žiadal, aby otec detí bol uznaný povinným prispievať na výživu oboch detí celkom čiastkou 1500 Kčs mesačne. Svoj návrh odôvodnila tým, že je treba, aby otec zo svojho

zárobku, ktorý vraj činí cez 3000 Kčs mesačne čistého, kryl všetky finančné náklady s výchovou a výživou spojené, lebo ona vraj zo svojej mzdy v čiastke 1083 Kčs mesačne čistého spláca po čiastkách 600 Kčs mesačne dlh u štátnej sporiteľni, takže nemôže na deti v peniazoch prispievať.

Otec detí prejavil ochotu prispievať na výživu maloletých čiastkou 1500 Kčs až 1600 Kčs mesačne, ktoré čiastky vraj predstavujú polovicu jeho platu. Tvrdil, že z miesta svojho pracoviska pravidelne výživné na deti do rúk matky zasielal, nemohol sa však vyjadriť v akej priemernej výške, a odôvodňoval to tým, že výživné platil ako pri výplate zálohy na mzdu, tak i pri príležitosti vyúčtovania mzdy, pričom vraj si niekedy jeho mzdu u organizácie, u ktorej pracuje, vyzdvihla matka detí sama. Nespokojnosť matky detí s výškou jeho vyživovacieho príspevku vysvetľoval tým, že matka na ňom požaduje výživné neprimerane vysoké, údajne výživné vo výške 2/3 jeho zárobku.

Okresný súd zistil, že rodičia maloletých detí žijú spolu a že sa oba o deti riadne starajú, že síce otec detí pracuje ako montér, takže v pracovných dňoch sa väčšinou zdržuje mimo domov, že však v dobe, kedy je doma u rodiny, venuje sa deťom a že nedorozumenia medzi ním a matkou detí vznikajú len ohľadne výšky jeho vyživovacieho príspevku. Z prednesu oboch rodičov vzal potom okresný súd za zistené, že otec detí zarába mesačne viac ako 3000 Kčs čistého a len na podklade prednesu matky detí vzal za preukázané, že otec detí od septembra 1965 prispieval na výživu detí len čiastkou 400 - 500 Kčs mesačne. Z tohoto zistenia vyvodil okresný súd záver, že otec neplní dobrovoľne v dostatočnom rozsahu svoju vyživovaciu povinnosť voči deťom a že sú preto splnené predpoklady pre rozhodnutie podľa § 86 ods. 2 zák. o rod.

Okresný súd v Prešove rozhodol preto tak, že uznal otca detí povinným, aby prispieval počínajúc 15. januárom 1965 na výživu mal. M. čiastkou 600 Kčs mesačne a na výživu mal. Y. čiastkou 400 Kčs mesačne, pričom mu povolil zaplatenie dlžného výživného splátkami po 500 Kčs mesačne.

Najvyšší súd rozhodol o sťažnosti pre porušenie zákona podanej predsedom Najvyššieho súdu, že týmto rozhodnutím bol porušený zákon a toto rozhodnutie zrušil.

Z odôvodnenia:

Ak nežijú rodičia maloletého dieťaťa spolu, upraví súd rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného. Súd postupuje rovnakým spôsobom, ak žijú rodičia spolu, avšak jeden z nich neplní dobrovoľne svoju povinnosť k maloletému dieťaťu (§ 86 ods. 1 zák. o rod.).

Pretože v danom prípade z prednesu oboch rodičov vyplýva, že otec dobrovoľne plní, hoci nie v plnom rozsahu, svoju vyživovaciu povinnosť k deťom, záviselo posúdenie otázky, či sú v danom prípade splnené predpoklady pre rozhodnutie podľa § 86 ods. 2 zák. o rod., predovšetkým na zistení, akými čiastkami až dosiaľ otec na deti mesačne prispieval, lebo až po tomto zistení mohol si súd urobiť úsudok o tom, či otec plní svoju vyživovaciu povinnosť k deťom dobrovoľne v takom rozsahu, ako mu to ukladá zákon, konkrétne ustanovenie § 85 ods. 2 v súvislosti s ustanovením § 96 ods. 1 zák. o rod.

Okresný súd však nevykonal za účelom objasnenia základnej otázky, akými čiastkami otec až dosiaľ dobrovoľne na deti prispieval, ani jeden dôkaz. Pokiaľ vzal za zistené, že otec na deti prispieval len čiastkou 400 Kčs až 500 Kčs mesačne, prehliadol, že pre toto zistenie možno nájsť určitú oporu len v prednese matky detí, nie však v prednese otca. medzi prednesmi oboch rodičov sa prejavil určitý nesúlad, ktorý bolo treba odstrániť. Ani v tom prípade, keby oboje rodičia vypovedali v otázke výšky otcových vyživovacích príspevkov na deti celkom súhlasne, nemal sa však súd uspokojiť len s ich prednesom, keď ide o otázku, ktorá so zreteľom k tomu, čo už vyššie bolo uvedené, hrá v tomto prípade tak značnú úlohu. Bez spoľahlivého zistenia tej skutočnosti, v akom rozsahu otec detí dobrovoľne plnil svoju vyživovaciu povinnosť, nemožno urobiť bezpečný záver o tom, či v danom

prípade sú, alebo nie sú, splnené predpoklady pre rozhodnutie súdu podľa § 86 ods. 2 zák. o rod., či totiž otec dobrovoľne plnil svoje povinnosti k maloletým deťom alebo nie.

Otázkou, či v danom prípade sú splnené predpoklady pre úpravu otcovej vyživovacej povinnosti súdom, mal sa súd zaoberať tým skôr, keď žiaden z účastníkov návrh na vydanie takéhoto rozhodnutia neurobil, a keď tu súd vlastne rozhodoval bez návrhu. matka detí totiž urobila na Okresnom súde v Michalovciach len návrh na zahájenie zmierčieho konania.

O zahájení konania bez návrhu, k čomu vlastne v tomto prípade došlo, je však treba vydať uznesenie a toto doručiť do vlastných rúk účastníkom (§ 81 ods. 1, 2 o. s. p.), čo sa v danom prípade nestalo, takže už v samotných počiatkoch konania porušili súdy zákon a to najmä v ustanoveniu § 67 o. s. p., Okresný súd v Prešove okrem toho tiež v ustanoveniu § 81 ods. 2 o. s. p.

Okresný súd v Prešove sa však dopustil porušenia zákona aj v ďalšom smere. Rozhodol totiž o otcovom vyživovacom príspevku bez toho, že by si spoľahlivým spôsobom zistil, aké sú v skutočnosti otcove možnosti. Okresný súd sa v tomto smere uspokojil len s prednesom rodičov, že otec zarába viac ako 3000 Kčs mesačne, nezistoval však už, či snád príjmy z pracovného pomeru otca nie sú vyššie, alebo naopak nižšie, než ako rodičia súhlasne uvádzali, ak by tomu napr. mohlo byť vtedy, keby v čiastke 3000 Kčs boli obsiahnuté i cestovné a iné výdaje, ktoré s ohľadom na povahu jeho povolania prichádzajú do úvahy, a ktoré by nebolo možné do príjmu, rozhodného pre stanovenie výživného, počítať.

Ani pokiaľ ide o schopnosti a možnosti matky prispievať na výchovu a výživu detí, neobstaral si súd pre svoje rozhodnutie spoľahlivý podklad, keď nezistil, či dlh u peňažného ústavu, o ktorom matka tvrdí, že naň spláca mesačne sumu 600 Kčs, skutočne existuje a pokiaľ existuje, či nejde o dlh spoločný oboch rodičom a či k nemu vôbec možno na strane toho či onoho z rodičov, prípadne oboch rodičov pri posudzovaní otázky rozsahu ich vyživovacej povinnosti prehliadať. Tak by tomu napr. nebolo v tom prípade, keby pôžičky peňažného ústavu bolo použité na získanie majetkových hodnôt, lebo potom by dlh týmito majetkovými hodnotami bol vyvážený, a nebolo by možné naň brať pri posudzovaní majetkových možností matky, prípadne oboch rodičov zreteľ, resp. bolo by nutné brať zreteľ na majetok, ktorý rodičia, resp. niektorý z nich, z pôžičky nadobudli.

Okresný súd si teda nezjednal náležitým zistením skutkového stavu veci spoľahlivý podklad pre svoje rozhodnutie, a to či už ide o posúdenie otázky, či sú v danom prípade vôbec splnené zákonné predpoklady pre postu podľa § 86 ods. 2 zák. o rod. pre posúdenie rozsahu otcovej vyživovacej povinnosti.

Porušil teda okresný súd zákon a to v ustanoveniach § 6, § 120, § 132 o. s. p. a § 86 ods. 2 zák. o rod. Tým potom, že viedol konanie o výživnom, bez toho, že by toto konanie riadne zahájil, porušil zákon tiež v ustanoveniu § 81 ods. 2 o. s. p.